

زودآیند ویرایش نشده

Designing a model of sociological factors of Omid entrepreneurship funds with thematic analysis approach in the villages of Gilan province

H.Habibi Machiani¹, A.Eskandari Charati², M.Naemi³, R.Yazarloo⁴

Abstract

Introduction

According to the different attitude towards economy, sociology considers business in any society as the main part and basic basis of its economic and social capacity. And due to the rapid changes of societies and countries, paying attention to entrepreneurship and its importance has become an important and necessary topic. Because the world today is moving towards an entrepreneurial economy based on the support of small and medium businesses, and small businesses and companies are one of the most important factors in creating jobs and creating entrepreneurship in the world today. Small and medium-sized companies have played a long-standing role in global development and are one of the effective factors in economic growth and are an integral part of the key factors of economic development in developed and developing countries, and now these companies Small and medium still play an important role in the foundation of sustainable development. Therefore, the support and development of these businesses is of particular importance. One of the most important and main institutions to provide part of the initial capital, support, growth and development of small and start-up businesses is Omid Entrepreneurship Fund.

Materials and Methods

According to the purpose of the research, which is to design a model of sociological influencing factors of Omid entrepreneurship funds on the development of small businesses, thematic analysis method was

---

¹ . Department Of Social Sciences.Azadshar Branch.Islamic Azad University.Azadshar.

² . corresponding author and Department Of Social Sciences.Azadshar Branch.Islamic Azad University.Azadshar.Iran Az.Eskandari@iau.ac.ir

³ . Department Of Social Sciences.Azadshar Branch.Islamic Azad University.Azadshar.Iran

⁴ . Department Of Social Sciences.Payamenoor University.Tehran.Iran

used. Thematic analysis is a method to recognize, analyze and report patterns in qualitative data. The participants of the research were managers of Omid Entrepreneurship Funds and managers of small rural businesses, and data collection was done through semi-structured interviews and the sample size was done theoretically. Based on that, interviews were conducted with 18 people in the villages of Gilan province in 1402, including 12 business managers and 6 managers of Omid Entrepreneurship Funds, using the principle of theoretical saturation.

Results and discussion

In this research, a total of 18 managers and activists in the economic field (fund managers or business managers) were interviewed and in the first stage they were asked what their opinion was about the effect of the performance of these funds on the formation of and develop small businesses. They were also asked to specify, if possible, the components of each effective variable and the logic of its relationship with business success and to express their views in this regard. Analysis of the data obtained from the interview with The use of thematic analysis led to the creation of a model and the identification of 6 main components, which are social satisfaction, social security, social justice, social participation, social capital, and social solidarity.

Conclusions

sociological influencing factors of Omid entrepreneurial funds on the development of small businesses includes what dimensions and components? And in response to the main question of the research, which is also the final goal of the research, we found that the formulation and design of the model without considering the extractive components is illogical, as a result, it was determined that the 6 main factors affecting the development of small businesses in terms of There are sociological factors that can improve their status in the society by receiving loans from Hope Funds, and as a result, achieve better economic performance, and it can be concluded that the development of small businesses Especially in rural areas, it brings sustainable economic and social development, and this issue has caused attention to such businesses. And analyzes show that Gilan province needs the development of small businesses more than any other province.

Keywords: Entrepreneurship, Loan Payment, Small Business, Social Satisfaction.

طراحی الگوی عوامل جامعه‌شناختی صندوقهای کارآفرینی امید با رویکرد
تحلیل مضمون در روستاهای استان گیلان
حسن حبیبی ماجیبانی^۱، آذر اسکندری چراتی^۲، محمدرضا نعیمی^۳، رضا یازرلو^۴

چکیده

جامعه‌شناسی با توجه به نگرش متفاوت نسبت به مقوله اقتصاد، کسب و کارها در هر جامعه‌ای را، بخش اصلی و مبنای اساسی از ظرفیت اقتصادی و اجتماعی آن می‌داند. تحقیق حاضر یک تحقیق کیفی بوده که هدف آن طراحی الگوی عوامل تأثیرگذار جامعه‌شناختی صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد بوده و براین اساس به شناسایی مفاهیم و عوامل نهفته در مضامین بیان شده در مصاحبه با افراد با تجربه از روش تحلیل مضمون استفاده شده است. مشارکت کنندگان پژوهش، مدیران صندوقهای کارآفرینی امید و مدیران کسب و کارهای خرد روستایی بوده و گردآوری اطلاعات از نوع مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته و حجم نمونه به روش نظری انجام شد. که بر مبنای آن با ۱۸ نفر در روستاهای استان گیلان در سال ۱۴۰۲ که ۱۲ مدیر کسب و کار و ۶ مدیر صندوقهای کارآفرینی امید، به روش اصل اشباع نظری مصاحبه انجام شد. تحلیل داده‌های به دست آمده از مصاحبه با استفاده از تحلیل مضمون به ایجاد مدل و شناسایی ۶ مؤلفه اصلی که عبارتند از رضایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، عدالت اجتماعی، مشارکت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، همبستگی (انسجام) اجتماعی منجر شد. در نتیجه مشخص شد که ۶ عامل اصلی مؤثر بر توسعه کسب و کارهای کوچک به لحاظ جامعه‌شناختی وجود دارند که می‌توان به واسطه دریافت وام از صندوقهای امید وضعیت آنها را در جامعه بهبود بخشیده و در نتیجه، به عملکرد اقتصادی مطلوب‌تری دست یافت.

۱- دانشجوی دکترای جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزاد شهر، ایران
۲- نویسنده مسئول، استادیار گروه علوم اجتماعی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزاد شهر، ایران
(Az.Eskandari@iau.ac.ir)

۳- استادیار گروه علوم اجتماعی، واحد آزادشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، آزاد شهر، ایران

۴- استادیار گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

کلیدواژه: کارآفرینی، پرداخت وام، کسب و کار کوچک، رضایت اجتماعی.

مقدمه

کارآفرینی و ایجاد کسب و کار از مباحث مهم و از اصلی ترین موضوعات مد نظر دولت‌ها و کشورها در راستای رشد و توسعه اقتصادی می‌باشد و با توجه به تغییرات سریع جوامع و کشورها، توجه به کارآفرینی و اهمیت آن، به مبحثی مهم و ضروری تبدیل شده است و این موضوع شامل کشور ایران نیز می‌شود. با توجه به رشد اقتصادی و وضعیت اقتصاد ایران در مقایسه با رشد و توسعه سایر کشورهای جهان، موضوع کارآفرینی اهمیت ویژه و مهمی پیدا می‌کند، زیرا جهان امروز به سمت اقتصاد کارآفرینانه بر اساس حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط در حال حرکت است و کسب و کارها و شرکت‌های کوچک از مهم ترین عوامل اشتغال زایی و ایجاد کارآفرینی در جهان امروز هستند (Taleghani et al. 2019). شرکت‌های کوچک و متوسط نقشی دیرینه در توسعه جهانی داشته و یکی از عوامل موثر در رشد اقتصادی بوده و بخشی جدایی ناپذیر از عوامل کلیدی توسعه اقتصادی، در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را تشکیل می‌دهند و اکنون نیز این بنگاه‌های کوچک و متوسط همچنان نقش مهمی در شالوده توسعه پایدار دارند (Odius Chibaya, 2022).

از طرفی روستاهای کشور به علت اتکای شدید بر کشاورزی و درآمدهای حاصل از آن، و نداشتن منابع اشتغالی و درآمدی غیر از کشاورزی، دارای اقتصاد نسبتاً ضعیف و آسیب‌پذیری هستند. در شرایط فعلی، کشاورزی مهم‌ترین فعالیت اقتصادی در اغلب روستاهای ایران و از جمله گیلان است (Yasuri, 2016). با این وجود بخش کشاورزی به علت محدودیت و غیر قابل افزایش بودن مقدار زمین‌ها، امکان افزایش درآمدی چندانی ندارند و لذا جستجو برای پیدا کردن منابع درآمدی دیگر با توجه به توان‌ها و موانع هر منطقه از کشور، جهت تنوع بخشی اقتصادی به اقتصاد روستایی برای افزایش توان نگه‌داشت جمعیت روستا و به عبارتی توسعه پایدار روستایی ضروری به نظر می‌رسد (Azkia and ghafari, 2014). توجه به توسعه کسب و کارهای کوچک در روستاهای کشور در سال‌های اخیر، بخشی از این راهبرد می‌باشد. به این معنا که لازم است در روستاهای کشور، علاوه بر کشاورزی که همواره اقتصاد اصلی روستاییان بوده است، منابع درآمدی و شغلی دیگر نیز برای آنها در نظر گرفته شود.

با این وجود، با توجه به این که روستاهای کشور بر خلاف شهرها، ویژگی‌های خاصی از قبیل کم بودن جمعیت، پایین بودن درآمد، وابستگی‌های فامیلی را دارند، بنابراین امکان نصب یا تأسیس بسیاری از شرکت‌ها در آنها مقدور نیست و بنابراین آسان‌ترین راه برای رسیدن به توسعه اقتصادی، رفاه مالی و اشتغال زایی مفید در روستاهای کشور، توسعه کسب و کارهای کوچک در آنها می‌باشد (Morshedzadeh, 2022). به اعتقاد اغلب محققان، امروزه این شرکت‌ها و کسب و کارهای بزرگ نیستند که پایه‌های اقتصاد کشورهای توسعه یافته را فراهم می‌کنند، بلکه

اقتصاد کشورهایی مانند ایالات متحده آمریکا و بریتانیا در دست کسب و کارهای کوچک و کارآفرینان است و سهم زیادی از تولید ناخالص داخلی و اشتغال در آنها را انواع کسب و کارهای کوچک به خود اختصاص داده‌اند (Agyapong, 2010).

از این رو حمایت و توسعه این کسب و کارها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. که یکی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین نهادها در جهت تأمین بخشی از سرمایه اولیه، حمایت، رشد و توسعه کسب و کارهای کوچک و نوپا، صندوق کارآفرینی امید است (Sanaipour, 2022). صندوق کارآفرینی امید یک نهاد عمومی غیردولتی بوده که در راستای حمایت مالی از کسب و کارهای کوچک و متوسط و با تمرکز ویژه بر ایجاد اشتغال در مناطق روستایی و کمتر توسعه‌یافته به فعالیت می‌پردازد (Nourallahzadeh et al., 2020). این صندوق وظایف مهمی را در راستای حمایت‌های دولت در بخش خصوصی برعهده داشته و مأموریت آن، تجهیز سپرده‌های خرد و سرمایه‌های کوچک مردم و ترکیب آنان با سرمایه و اعتبارات دولتی و همچنین شناسایی جوانان واجدالشرایط و توانمندسازی آنان در جهت ایجاد و اجرای فعالیت‌های کارآفرینانه در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته می‌باشد (Hatami et al., 2020). همچنین این صندوق نوعی نهاد میانجی نیز می‌باشد که در زمینه‌های مختلف مالی و مدیریتی، زمینه همکاری و تعامل شرکتهای بزرگ و مطرح در بازار و کسب و کارهای خرد و کوچک را تدوین و اجرا کرده و سبب شبکه سازی کسب و کارها می‌گردد (Karimi Amaleh and Fatemi, 2020; Ahmadi et al., 2018) اما به رغم این موارد و با وجود حمایت‌های صندوق کارآفرینی امید، همچنان ایران یکی از بالاترین نرخ‌های شکست کسب و کارهای خرد و نوپا را در جهان دارد، به نحوی که در سال ۲۰۱۹ ایران در رتبه ۱۲۸ سهولت انجام کسب و کار بانک جهانی قرار گرفت و هم اکنون در حدود ۶۰ درصد از کسب و کارهای خرد، نوپا و تازه تأسیس در کشور در همان سال اول به ورشکستگی می‌رسند (Ahmadi et al., 2018) و بنابراین این نیاز در کشور ایجاد شده تا نقش و میزان اثر گذاری صندوق کارآفرینی امید، مورد کاوش و تحلیل قرار بگیرد.

اگرچه صندوق‌های کارآفرینی امید از نوع صندوق‌های حمایتی می‌باشند اما این صندوقها نیز محدودیتهای خاص و ویژه خود را دارند (Hatami et al., 2020) که عمده‌ترین آنها شامل محدودیت در روش‌های تأمین منابع مالی، قوانین دست و پاگیر اداری، محدودیت در سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه بخش‌های دولتی، عدم حمایت سیستم بانکی، مشکلات مرتبط با حقوق مالکیت و محدودیت‌های مرتبط با تأمین وثیقه توسط وام‌گیرندگان می‌باشد (Hatami et al., 2020a, 2020b). این محدودیتها می‌تواند نقش و تاثیر صندوق‌های کارآفرینی را به شدت تحت تاثیر قرار داده و نتایج متفاوتی در توسعه کسب و کارهای کوچک داشته باشد.

همچنین شایان توجه است که اصلی ترین خطری که شرکت های کوچک را تهدید می کند، خطر رقابت سهمگین با شرکت های تجاری بزرگ تر است که میزان این خطر در هر محیط جغرافیایی، می تواند متفاوت باشد (Kumlangphaet, W, 2021)، از این رو نقش صندوقهای کارآفرینی امید در هر منطقه جغرافیایی با سایر مناطق متفاوت بوده و تاثیر و نقش صندوقهای کارآفرینی در توسعه کسب و کارهای کوچک در هر استانی با سایر استانها می تواند متفاوت باشد از این رو این مسئله باید به صورت استانی مورد بررسی قرار بگیرد. که صندوق کارآفرینی امید استان گیلان به ترتیب در سالهای ۱۳۹۶، ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ مبالغ ۷۶۵ میلیارد، ۸۹۵ میلیارد و ۹۸۹ میلیارد تومان جهت ایجاد بیش از ۶۵۰۰ شغل، وام پرداخت نموده است (Taleghani et al, 2019) که تاثیر و نتایج آن تاکنون در توسعه کسب و کار های کوچک در این استان مورد بررسی قرار نگرفته است.

از همین رو هدف این پژوهش مطالعه تاثیر عوامل جامعه شناختی صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد است که میتواند شناسایی کننده تاثیر این عوامل بر موفقیت یا عدم موفقیت کسب و کارهای خرد باشد.

این پژوهش با استفاده از رویکرد تحلیل مضمون در پی پاسخگویی به سؤالات زیر است :

- الگوی عوامل تاثیر گذار جامعه شناختی صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد شامل چه ابعاد و مؤلفه هایی است؟
- عوامل مؤثر جامعه شناختی صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد کدامند؟

جامعه شناسی، نگرش متفاوتی نسبت به مقوله اقتصاد دارد و بر همین مبنا، تمام مؤلفه های آن نظیر کارآفرینی، کسب و کار، توسعه را نیز با رویکرد خاصی مورد مطالعه قرار می دهد (Dalton et al, 2021) جامعه شناسی، کسب و کارها در هر جامعه ای را بخش اصلی از ظرفیت اقتصادی و اجتماعی آن می داند. کسب و کارها مبنای اساسی هر جامعه ای اند (Berisha and Pula, 2015) در واقع این کسب و کارها هستند که مشخص می کنند افراد در یک جامعه، چه پایگاهی باید داشته باشند؛ از چه درآمدی برخوردار باشند؛ چگونه زندگی کنند و چه ارتباطاتی با دیگران داشته باشند. و عمده ترین بخش زندگی هر انسانی به فعالیت های اقتصادی او اختصاص دارد و این مسئله، اهمیت بیش از پیش کسب و کارها را در هر جامعه ای نشان می دهد (Mittal et al, 2021). کسب و کارها غالباً بر سه نوع هستند: نخست، مشاغل دولتی یا وابسته به دولت که توسط دولت تدارک دیده شده و فرد مشغول به کار، کارمند محسوب می گردد. نوع دوم شامل کلیه مشاغل آزاد است که می تواند به صورت غیر مستقیم نیز به دولت وابسته باشد اما در نوع خود آزاد محسوب می گردد یعنی در اینجا فرد حقوق بگیر دولت نیست اما برای خود نیز کار

نمی‌کند بلکه برای دیگران کار می‌کند. سرانجام نوع سوم زمانی است که فرد برای خود کار می‌کند که این حالت، با مفاهیمی همچون کارآفرینی، اشتغال‌زایی و ... گره خورده است. طی دو دهه اخیر در اغلب کشورهای جهان از جمله در امریکا و اروپا، به دلیل بزرگ شدن دولت‌ها و ... عملاً دستیابی به کار دولتی، اگر نه غیرممکن، اما دشوار است و بنابراین افراد باید در پی دستیابی به مشاغل خودمحور (بر پایه خود یا مستقل) باشند (Brewer et al., 2014).

صندوقهای کارآفرینی امید برای توسعه کسب‌وکارهای کوچک به ویژه کسب و کارهای روستایی شکل گرفته‌اند تا به این طریق، هزینه اولیه را برای راه‌اندازی این مشاغل در کشور تأمین کنند. این صندوقها اغلب در قالب وام‌های بلندمدت، هزینه‌های متوسطی را در اختیار مردم می‌گذارند تا به این ترتیب آنها بتوانند به عنوان حامی مردم، گام‌هایی را برای راه‌اندازی کسب و کارها بردارند. راه‌اندازی کسب و کار جدید، منافع مالی مطلوبی را برای افراد و همچنین جامعه در پی دارد. راه‌اندازی کسب و کارها، علاوه بر این که موجب می‌شود تا افراد در روستاها باقی بمانند و در نتیجه به توسعه روستاها کمک کنند، منافع دیگری از قبیل کاهش آلودگی هوا، استقلال مالی روستاییان، کمک به کاهش فقر در محیط‌های روستایی، کمک به اشتغال‌زایی در میان بانوان، استقلال مالی بخشیدن به زنان و ناتوانان، افزایش بهره‌وری افراد و ... را نیز به همراه دارد. به این ترتیب اقتصاددانان تشکیل کسب‌وکارهای جدید در نتیجه توسعه صندوقهای کارآفرینی امید را امری کاملاً مطلوب می‌دانند (Gasemi, Yarahmadi, 2020).

با بررسی ادبیات این حوزه مشخص گردید که پژوهش با هدف شناسایی مؤلفه‌های تأثیرگذار جامعه شناختی صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد صورت نگرفته است. از طرفی تحقیقات پیشین هر کدام از یک منظر به پدیده نگاه کرده و یک یا چند عامل را مورد بررسی قرار داده‌اند. در جدول زیر خلاصه‌ای از پیشینه خارجی و داخلی ارائه شده است.

جدول ۱: پیشینه پژوهش

نویسنده و سال	عنوان	نتایج
(chibaya, 2022)	نقش انکوباسیون کسب و کار در توسعه شرکت های کوچک و متوسط در زیمبابوه	نتایج به دست آمده نشان داد که بنگاههای کوچک و متوسطی که توسط انکوباتورهای کسب و کار حمایت می شدند، بهره وری بیشتری داشتند.
(Dalton, 2021)	بررسی دانش محلی : شواهد تجربی از خرده فروشان کوچک در اندونزی	نتایج نشان می دهد که می توان کارایی و رشد شرکت های کوچک را با استفاده از دانش کسب و کار مرتبط

محلی تحریک کرد.		
یافته‌های حاصل از پژوهش نشان دادند که دسترسی به اعتبارات، نقش برجسته‌ای در خروجی تولید، درآمد خانوارها و کاهش فقر دارد	مطالعه نقش موسسات و بازارهای مالی و اعتباری در توسعه کسب و کارهای کوچک	(Linh, 2019)
نتایج نشان داده که تسهیلات مالی به طور معناداری تأثیر مثبت در نواحی روستایی داشته و موجب افزایش سرمایه بنگاهها و ایجاد اشتغال می شود	اثرات تسهیلات مالی صندوق کارآفرینی امید بر توابع سرمایه گذاری و اشتغال در نواحی روستایی	(Nouralahzadeh, 2020)
نتایج نشان داد که در بین شاخص های توسعه اقتصادی ، سهم صندوق کارآفرینی امید در شاخص کاهش وابستگی اقتصادی بیشتر از سایر شاخص ها می باشد	اثرات صندوق کارآفرینی امید در توسعه اقتصادی سکونتگاههای روستایی	(Riahi, 2019)
نتایج بیانگر آن است که از نظر صاحبان کسب و کارهای خرد روستایی ، صندوق کارآفرینی امید نقش مؤثری در راه اندازی و توسعه کسب و کارهای خرد داشته است .	نقش صندوق کارآفرینی امید در توسعه کسب و کارهای کوچک در نواحی روستایی	(Ghasemi, 2019)

روش شناسی تحقیق

با توجه به هدف تحقیق که همانا طراحی الگوی عوامل تأثیرگذار جامعه شناختی صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد است از روش تحلیل مضمون استفاده گردید. تحلیل مضمون، روشی برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده‌های کیفی است. این روش، فرآیندی برای تحلیل داده‌های متنی است و داده‌های پراکنده و متنوع را به داده‌هایی غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند. (Braun&Clark, 2006). که در این پژوهش به بررسی گسترده اسناد و مدارک و تحقیقات و فیش‌برداری از آنان و سپس با مصاحبه های گسترده و عمیق با مدیران صندوقهای کارآفرینی امید و مدیران و بنیان‌گذاران کسب‌وکارهای کوچک، داده‌های کیفی جمع‌آوری شده و سپس از طریق تحلیل مضمون، مؤلفه‌های اصلی پژوهش شناسایی می‌شوند. که در این پژوهش با ۱۸ نفر از آنها به شیوه نمونه گیری هدفمند که تعداد ۶ نفر از مدیران صندوقهای کارآفرینی امید و ۱۲ نفر از مدیران و فعالان شرکت های کسب و کار کوچک که خبره در این حوزه بوده اند تا تعیین مدل، مصاحبه انجام شد. روش نمونه گیری گلوله برفی و حجم نمونه به روش اصل اشباع نظری یعنی تا زمان به اشباع رسیدن و ساخت مدل نمونه گیری ادامه داشت.

جدول ۲: مشخصات مشارکت کنندگان : مدیران صندوق

شهر	مشارکت کنندگان
رشت	مدیر صندوق
آستانه اشرفیه	مدیر صندوق
لاهیجان	مدیر صندوق
بندر انزلی	مدیر صندوق
تالش	مدیر صندوق
رودبار	مدیر صندوق

جدول ۳: مشخصات مشارکت کنندگان : مدیران کسب و کار روستایی

روستا	مشارکت کنندگان
اسلام آباد	مدیر کسب و کار
انارستان	مدیر کسب و کار
پیرکوه	مدیر کسب و کار
چمخاله	مدیر کسب و کار
دلچه	مدیر کسب و کار
شیرکوه	مدیر کسب و کار
شولم	مدیر کسب و کار
شنگاور	مدیر کسب و کار
زیباکنار	مدیر کسب و کار
رستم محله	مدیر کسب و کار
درازلو	مدیر کسب و کار
خسروآباد	مدیر کسب و کار

جدول شماره ۲ و ۳، فهرست کلیه افراد و اعضاء را که به عنوان متخصص در این پژوهش در بخش مصاحبه محقق شرکت کرده‌اند، نشان می‌دهد. براساس این لیست هر یک از پاسخگویان در یکی از حوزه‌ها و عرصه‌های مالی به بیان عقاید و دیدگاه‌های خویش پرداخته‌اند و در نتیجه، می‌توانند به راحتی دیدگاه‌های مفیدی را درباره آنها در اختیار محقق و پژوهش قرار دهند. این دو گروه به ترتیب شامل مدیران صندوق‌های امید و همچنین مدیران شرکتهای کسب و کاری است که در طی دو سال اخیر در روستاهای استان گیلان تاسیس شده‌اند در این جا مورد توجه و دقت می‌باشد.

نتایج و بحث

در این پژوهش، برای انجام فرآیند مصاحبه، نخست با تعدادی از مدیران صندوقهای کارآفرینی امید (۶ نفر) و سپس با (۱۲ نفر) از مدیران و فعالان شرکتهای کسب و کار کوچک که این مدیران از نظر سطح تحصیلات (۱۳ نفر مدرک کارشناسی ارشد و ۶ نفر دارای مدرک دکتری) و از نظر سابقه شغلی (۱۴ نفر از افراد شرکت کننده دارای سابقه شغلی بین ۱۰ تا ۱۵ سال و ۴ نفر سابقه شغلی بالاتر از ۱۵ سال) در روستاهای استان گیلان مصاحبه به عمل آمد. که مصاحبه شوندهگان به صورت هدفمند انتخاب شده‌اند. در واقع هدف در این جا آن بود که افرادی که مایل به مصاحبه می‌باشند و از سوی دیگر اطلاعات و دانش کافی و لازم را در زمینه مسئله و مؤلفه‌های پژوهش دارا می‌باشند با محقق مصاحبه نمایند. بر این اساس در این پژوهش در مجموع با ۱۸ تن از مدیران و فعالان حوزه اقتصادی (مدیران صندوق‌ها یا مدیران کسب و کارها) مصاحبه به عمل آمده و در مرحله نخست از آنها سوال شد که چه دیدگاهی درباره تاثیر عملکرد این صندوقها بر شکل‌گیری و توسعه کسب‌وکارهای کوچک دارند. همچنین از آنها خواسته شد که در صورت امکان، مؤلفه‌های هر یک از متغیرهای موثر و منطبق رابطه آن را با موفقیت کسب و کار مشخص کنند و به بیان دیدگاه‌های خود در این رابطه بپردازند. پس از انجام مصاحبه، محقق در زمینه تاثیر صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارها در روستاها، اطلاعات جامعی بدست آورد. که با انجام فعالیت‌های ذکر شده، محتوای آشکار متن‌ها تحلیل و توصیف شد و پژوهشگر برای تحلیل معنای واقعی آنچه افراد گفته‌اند و آنچه افراد درباره هر مقوله با شیوه‌های گوناگون بیان کرده‌اند، در کنار یکدیگر قرار داده است تا معنای پنهان آنچه مصاحبه شوندهگان گفته‌اند، درک شود با این وجود هر کس هنگام تحلیل، ممکن است از عنوان مقوله‌ها و گفته‌های مصاحبه شوندهگان، استنباط متفاوتی داشته باشند و حتی ترجیح‌های خود را نیز دخالت دهد. در نتیجه ممکن است مقوله‌ها اشتباه به کار گرفته شود که برای ممانعت از آن در این پژوهش پیش از شروع تحلیل، محقق شالوده اساسی استنباط خود را به وضوح مشخص کرده است. که این داده‌ها به شیوه تحلیل مضمون، تحلیل شدند و بر این اساس تعدادی مضمون تحت عنوان مضامین فرعی و اصلی شناسایی شدند این گویه‌ها متعلق به ۶ مؤلفه اصلی می‌باشند که به ترتیب عبارتند از رضایت اجتماعی، امنیت اجتماعی، عدالت اجتماعی، مشارکت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، همبستگی (انسجام) اجتماعی.

جدول ۴: داده های حاصل از مصاحبه با استفاده از تحلیل مضمون (یافته های محقق)

گفتار (مضامین اصلی)	مقوله (مضمون فرعی)
مشارکت اجتماعی	کار در محیط روستا چقدر نیاز به مشارکت اجتماعی روستائیان با یکدیگر دارد؟ تا چه اندازه یک کسب و کار کوچک در محیط روستا نیاز دارد که با شرکتهای بزرگ در سطح شهر رابطه برقرار کند؟ امکانات توسعه فضای مجازی در روستای شما چقدر توسعه پیدا کرده است؟ نقش صندوقهای امید را در فعال شدن جوانان در عرصه کار و فعالیت به چه میزان مثبت ارزیابی می کنید؟ کسب و کارهای روستایی چقدر می توانند در فعالیتهای مختلف (تامین، تجهیز، خرید، فروش، تعمیر و ...) به هم کمک کنند؟ آیا کسب و کارهای روستائی ایجاد شده طی سالیان اخیر به ویژه در نتیجه دریافت وامهایی از صندوقهای امید، توسعه فعالیتهای اجتماعی روستائیان را به همراه داشته است؟ کسب و کار روستایی چقدر می توانند در فعالیتهای مختلف (تامین، تجهیز، خرید، فروش، تعمیر و ...) به هم کمک کنند؟ وام صندوقهای کارآفرینی امید را چقدر برای شروع یک فعالیت مناسب، کافی می دانید؟ صندوقهای امید چقدر در شناسایی و حمایت از افرادی که در فعالیت خود دچار مشکل شده اند، همکاری می کنند؟ وامهای صندوقهای امید تاکنون چقدر توانسته اند افراد را برای دریافت وام به فعالیت کارآفرینانه سوق دهند؟ کسب و کارهای روستایی چقدر می توانند در فعالیتهای مختلف (تامین، تجهیز، خرید، فروش، تعمیر و ...) به هم کمک کنند؟
احساس امنیت اجتماعی	کار در محیطهای روستائی، چقدر در نگه داشتن آنها در روستاها موثر است؟ تا چه اندازه اعتقاد دارید که برخی از کسب و کارها ممکن است در محیط روستائی به اندازه کافی دوام نیاورند؟ صندوقها در زمان دادن وام، چقدر به سازگاری آن با محیط روستائی توجه دارند؟ آیا صرف دریافت وام از صندوقهای امید می تواند تضمین کننده راه اندازی یک کسب و کار باشد؟ چقدر احتمال می دهید که برخی از مشاغل در همان ابتدای راه اندازی با شکست روبه رو شوند؟ توسعه شهری تاکنون چقدر باعث تخریب محیطهای روستائی شده است؟ چقدر موافقید که برخی از کسب و کارهای روستایی ممکن است بازار فروش خوبی برای محصولات خودشان نداشته باشند؟ چقدر کسب و کارهایی را می شناسید که قادر به پرداخت کامل مبالغ وام خود

	نیستند؟ وام‌های صندوق امید تا چه اندازه توانسته / می‌تواند در کاهش بیکاری در روستا موثر باشد؟ صندوق‌های امید چقدر می‌توانند در تامین مشاغل برای جوانان موثر واقع شوند؟ آیا وام‌های امید تواسته بیکاریهای فصلی در روستا را کاهش دهد؟ آیا وام‌های صندوق‌های امید می‌تواند در بالا بردن امنیت شغلی شما موثر باشد؟ آیا وام‌های صندوق‌های امید توانسته به صورت کلی، برخی از افراد را از فقر و تنگدستی در جامعه روستایی برهاند؟ وام‌های صندوق‌های امید توانسته‌اند در عمل، باعث جلوگیری از آسیب به برخی از خانواده‌ها شوند؟ وام‌های صندوق‌های امید توانسته‌اند سرپرستان خانوارهای ضعیف را نسبت به قبل، تقویت کنند؟ آیا راه‌اندازی کسب‌وکارهای روستایی توانسته موجبات امنیت اقتصادی، اجتماعی و ... را به همراه بیاورد؟ شما وام صندوق‌های امید را به اندازه‌ای ارزیابی می‌کنید که به واسطه آن بتوان یک شغل مناسب و مطلوب را راه‌اندازی کرد؟ زنان تا چه اندازه می‌توانند نسبت به دریافت وام از صندوق امید، امیدوار باشند؟ آیا وام‌ها می‌توانند دیدگاه جوانان را نسبت به دریافت مشاغل دولتی کاهش دهند؟ آنچه درباره اقتصادی مقاومتی گفته می‌شود تا چه اندازه به واسطه وام‌های امید محقق می‌شود؟ وام‌های صندوق‌های امید توانسته‌اند در طی زمان، باعث کاهش بزهکاری در میان جوانان شوند؟ فعالیتهای روستایی چقدر کاهش مشکلات معطلات و مشکلات اجتماعی را موجب شده است؟
عدالت اجتماعی	آیا اعطای وام‌های صندوق‌ها، کاهش فاصله میان اعضای جامعه روستایی را به همراه داشته است؟ آیا وام‌های صندوق‌ها توانسته‌اند فاصله طبقاتی را در میان مردمان روستایی کاهش دهند؟ وام‌های دریافتی از سوی صندوق را تا چه اندازه در توسعه عدالت و رفع یا کاهش تبعیض، موثر می‌دانید؟ به باور شما آیا وام‌های صندوق‌های امید توانسته‌اند در توسعه عدالتی جامعه روستایی موثر باشند؟ آیا فعالیت‌های صندوق‌های امید توانسته‌اند در کاهش ادراکی فاصله میان شهر و روستا موثر واقع شوند. آیا وامی که از صندوق‌های امید به مردم پرداخت می‌شود، باعث محرومیت‌زدایی از محیط روستا شده است؟ آیا کسانی که مسئول پرداخت وام به روستائیان‌اند، به توازن شغلی در روستا توجه می‌کنند؟ آیا مسئولان صندوق‌ها به این مسئله توجه دارند که وام‌های ارائه شده در چه مسیری هزینه می‌شوند؟
سرمایه اجتماعی	چقدر می‌توان به بازگشت وام‌های اعطایی به متقاضیان اعتماد نمود؟ آیا صندوق‌های امید به فعالیت شما پس از دریافت وام، توجه دارند؟ شما چقدر معتقد به دریافت وثیقه اجتماعی (اعتبار اهالی روستا) به جای وثیقه‌های

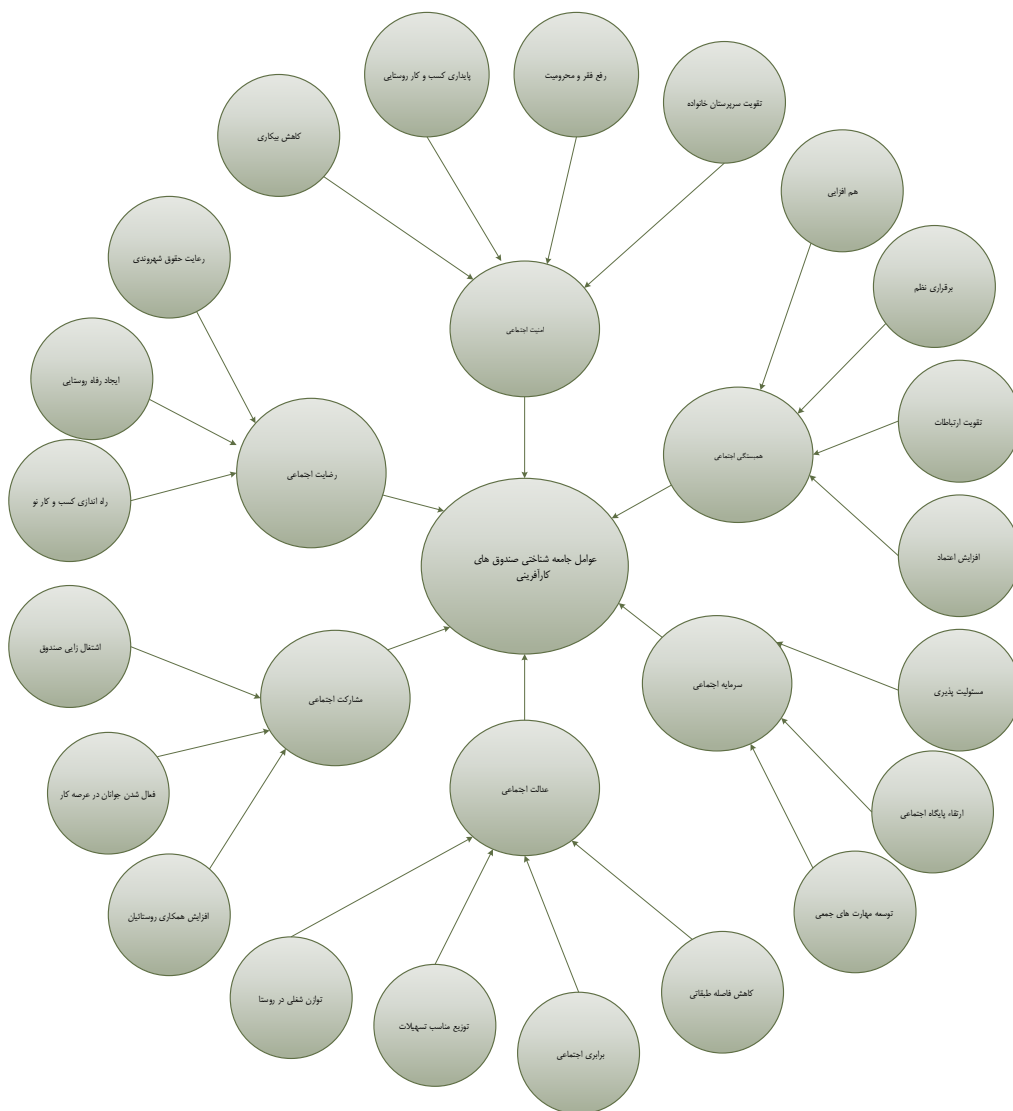
	مادی هستید؟ وام‌های صندوق امید چقدر می‌توانند باعث افزایش توانایی‌ها و پتانسیل‌های اجتماعی و خودکارآمدی روستاییان شوند؟ آیا این وام‌ها به به‌گونه‌ای است که بتواند پتانسیل‌های جمعی متقاضیان را بهبود ببخشد؟ آیا عملکرد صندوق‌های امید به نحوی هست که بتواند مهارت‌های جمعی را توسعه ببخشد؟ آیا وامی که از صندوق دریافت کرده‌اید توانسته خلاقیت و کارآفرینی شما را توسعه دهد؟ وامی که از این صندوق دریافت کرده‌اید، توانسته شما را به لحاظ پایگاه اجتماعی در جامعه روستایی ارتقاء بدهد؟ شما که دریافت‌کننده وام از صندوق‌های امید بوده‌اید، چقدر آن را در تغییر شرایط تان به لحاظ فرهنگی، اجتماعی یا اقتصادی نسبت به گذشته، موثر می‌دانید؟ آیا وام صندوق‌های امید به هر دو نوع فعالیت تولیدی و خدماتی در روستا توجه دارند؟ آیا وام‌های صندوق‌های امید در روستا به گونه‌ای هست که بتوان با آن کسب و کار تخصصی راه‌اندازی کرد؟ آیا صندوق‌های امید توان شناخت فرصت‌های سرمایه‌گذاری روستاییان را دارند؟ آیا شغل‌هایی که در روستا راه‌اندازی می‌شود با ویژگی‌های هر شخص، سازگاری دارد؟
رضایت اجتماعی	کسانی که تاکنون از وام‌های صندوق‌های امید استفاده کرده‌اند توانسته‌اند رفاه نسبی را برای خود یا خانواده‌شان به ارمغان بیاورند؟ آیا اکثر وام‌هایی که از صندوق‌های امید دریافت می‌شوند می‌توانند منجر به راه‌اندازی یک کسب و کار نو شوند؟ تا چه اندازه توسعه فعالیت‌های اقتصادی در روستا به توسعه آزادی‌های اجتماعی منجر شده است؟ آیا اعطای وام‌ها از سوی این صندوق‌ها باعث شده که روستائیان احساس کنند که حقوق شهروندی (به عنوان عضوی از یک جامعه بزرگ‌تر) رعایت می‌شود؟ به اعتقاد شما صندوق‌های امید مناسب‌ترین افراد را برای دریافت وام‌های خودشان انتخاب می‌کنند؟ آیا ممکن است در نگرش مردم روستایی نسبت به نظام کلان، به دلیل دریافت وام، تغییر ایجاد گردد؟ کسب‌وکارهای روستایی چقدر به توسعه تنوع فعالیت‌ها در روستاهای گیلان منجر شده‌اند؟ آیا شما به عنوان دریافت‌کننده وام از صندوق‌های امید، احساس رضایت بیشتری در زندگی خود نسبت گذشته دارید؟ شیوه پرداخت مرحله‌ای وام به متقاضیان تا چه اندازه می‌تواند در نارضایتی آنها موثر باشد؟ جریمه دیرکرد پرداخت اقساط صندوق‌های امید به قدری است که مانع از گرایش به دریافت وام شود؟ توجه به برخی از شرایط و ویژگی‌ها در هنگام پرداخت وام به متقاضیان تا چه اندازه درست یا نادرست می‌دانید؟ وجود پارتی‌بازی‌ها در فرآیند وام به متقاضیان را چقدر در سیستم صندوق‌های موجود، کارآمد تلقی می‌کنید؟ بودجه صندوق‌های کارآفرینی امید را در امر دریافت وام، چقدر محدود تلقی

	می‌کنید؟ اهدای وام توسط صندوق‌ها به برخی از مردم چقدر می‌تواند در تشویق دیگران برای گرفتن وام موثر باشد؟ بیمه کارکنان کسب‌وکارهای کوچک را چقدر در توسعه این حرفه‌ها در محیط روستا موثر می‌دانید؟
همبستگی (انسجام) اجتماعی	اعطای وام به روستائیان چقدر می‌تواند در وابستگی آنها نسبت به محیط روستایی موثر باشد؟ توسعه محیط‌های روستایی چقدر می‌تواند در تقویت رابطه روستائی- شهری نقش‌آفرین باشد؟ به نظر شما چقدر لازم است که شرکت‌ها یا سازمان‌هایی به عنوان نهاد واسطه، میان کسب‌وکار روستایی و شهری، ارتباط برقرار کند؟ به نظر شما توسعه فعالیت‌های روستایی از سوی ساکنان آن، باعث تقویت انسجام مردم با هم می‌شود؟ آیا کار کردن مردم روستا در کنار هم باعث شده است تا آنها با حداکثر توان برای فعالیت‌های اقتصادی خود اقدام کنند؟ آیا توسعه اشتغال زایی در روستاها توانسته است باعث افزایش اعتماد روستائیان به دولت یا نظام سیاسی گردد؟ آیا صندوق‌های امید باعث توسعه فن آوری های نوین نظیر اینترنت، شبکه های اجتماعی، رایانه و تجهیزات الکترونیک به محیط روستا شده اند یا خیر؟ تقویت ارتباطات میان افراد دارای کسب و کار روستایی با هم چقدر می‌تواند در توسعه کسب و کارها دخیل باشد؟

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

با توجه به پیشینه تحقیقات مشخص شد که پژوهشگران در مطالعات خود موضوع تأثیر عوامل جامعه‌شناختی صندوق‌های کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد را مورد بررسی قرار نداده‌اند و عواملی در این سازه‌ها تعیین نکردند. همچنین طراحی الگو با توجه به ماهیت چالشی روابط و تأثیرگذاری‌ها، حوزه‌ای بسیار گسترده بوده و تا کنون به صورت جامع بررسی نشده است. براین پایه، در پژوهش حاضر به بررسی تأثیر عوامل جامعه‌شناختی صندوق‌های کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد پرداخته شد.

پرسش اصلی مطرح شده در این زمینه این بود که الگوی عوامل تأثیرگذار جامعه‌شناختی صندوق‌های کارآفرینی امید بر توسعه کسب و کارهای خرد شامل چه ابعاد و مؤلفه‌هایی است؟ در پاسخ به پرسش اصلی پژوهش که هدف نهایی تحقیق نیز می‌باشد در یافتیم که تدوین و طراحی الگو بدون در نظر گرفتن مؤلفه‌های استخراجی امری غیر منطقی است از این رو با در نظر گرفتن عوامل شناسایی شده می‌توان مدل مستخرج از انجام این پژوهش را بر مبنای تحلیل مضمون حاصل از مصاحبه در قالب شکل ۱ نشان داد.

شکل ۱: مدل پژوهش (یافته های پژوهشگر)

براساس مدل استخراجی حاصل از پژوهش و در راستای پاسخ به سؤال فرعی پژوهش مبنی بر شناسایی مؤلفه های تأثیرگذار عوامل جامعه شناختی صندوقهای کارآفرینی امید بر توسعه

کسب و کارهای خرد مؤلفه های شناسایی شده پژوهش براساس رویکرد تحلیل مضمون عبارتند از مؤلفه های مشارکت اجتماعی، احساس امنیت اجتماعی، عدالت اجتماعی، سرمایه اجتماعی، رضایت اجتماعی، همبستگی (انسجام) اجتماعی یافته های این پژوهش به ویژه در حوزه اقتصادی و اجتماعی آن با اغلب تحقیقات اندکی که تاکنون نزدیک به موضوع این پژوهش انجام شده، همراستا است. که به عنوان نمونه نتایج تحقیقات چیبایا (chibaya, 2022)، دالتون (Dalton, 2021)، لینه (Linh, 2019)، نوراله زاده (Nouralahzadeh, 2020)، ریاحی (Riahi, 2019)، قاسمی (Ghasemi, 2019)، احمدی (Ahmadi, 2018) نشان داده اند که صندوقهای امید در برخی از زمینه ها نتایج مثبتی را برای توسعه کسب و کارهای کوچک، متوسط و یا بزرگ به همراه داشته اند و همچنین می توان کارایی و رشد شرکتهای کوچک را با استفاده از دانش کسب و کار مرتبط محلی تحریک کرد و با دسترسی به اعتبارات و تسهیلات مالی، که نقش برجسته ای در خروجی تولید، درآمد خانوارها و کاهش فقر و افزایش سرمایه بنگاه ها که به دنبال آن ایجاد اشتغال را دارد، باید مورد توجه مدیران کسب و کار و صندوقهای کارآفرینی امید قرار گیرد.

در نهایت می توان نتیجه گیری کرد که توسعه کسب و کارهای کوچک به ویژه در محیط روستاها، توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی را به همراه دارد و همین مسئله موجب توجه به این گونه کسب و کارها شده است. در واقع با توجه به مشکلاتی نظیر جمعیت بیکار فراوان در ایران، تحریم های اقتصادی، مشکلات ارتباطی با کشورهای دیگر، منابع بالاترکلیف مانده، توجه به کسب و کارهای کوچک در کشور ما باید بیش از هر کشور دیگری مورد توجه باشد. توجه بیشتر به کسب و کارهای کوچک از طریق راه اندازی صندوقهای وام دهی می باشد که اوج آن در صندوقهای امید مشاهده می شود.

تحلیل ها نشان می دهند که استان گیلان بیش از هر استان دیگری، نیازمند توسعه کسب و کارهای کوچک است اولاً به این دلیل که منابع طبیعی فراوانی در آن یافت می شود که بلااستفاده مانده است. دوم این که تا کنون، کارخانجات بزرگ زیادی در این استان از کار مانده اند و در نتیجه، کارکنان آنها تا با راه اندازی کسب و کارهای کوچک می توانند به حیات خود ادامه دهند. سوم این که تعداد صندوق های امید در این استان با در نظر گرفتن ثبت جمعیتی، بیش از هر استان دیگری است و این یعنی، گرایش به راه اندازی کسب و کارهای کوچک در این استان از سایر استان های کشور بیشتر است. این کسب و کارها غالباً شامل خدمات و یا فعالیت هایی نظیر قالی بافی، پرورش ماهی یا حیوانات دیگر، اقامتگاه بوم گردی، کارگاه تولید شیرینی، سوپرمارکت بوده است که صندوقهای کارآفرینی امید توانسته اند به آنها در زمینه های اعطای تسهیلات بانکی با بهره های پایین، کاهش بوروکراسی اداری در تأمین و تأدیه وام، دادن توقف

های چند ماهه در زمان بازپس‌گیری وام‌ها (اصطلاحاً دوره تنفس نامیده می‌شود)، اولویت بندی برای برخی از وام‌ها یا مشاغل، متناسب کردن میزان وام با کسب و کاری که متقاضی، نیازمند راه اندازی آن است، کمک به بازسازی تجهیزات، خرید تجهیزات، تأمین سرمایه در گردش در مورد برخی از مشاغل، اقساط بلند مدت کمک نموده و موجب ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری جوانان و توسعه مشاغل خانوادگی یا خانگی، توسعه کسب و کارهای جدید، تقویت کسب و کارهای سابق یا قدیمی، کمک به تولید، خوداشتغالی، کاهش بیکاری های فصلی، افزایش سرمایه گذاری در خرید تجهیزات اولیه شوند. در واقع این یافته‌ها نشان می‌دهند که صندوقهای امید، توانسته‌اند توسعه را در ابعاد اقتصادی (نظیر کاهش وابستگی به دیگران، ثبات و افزایش درآمدی، افزایش قدرت خرید، پس‌انداز یا ثروت افزایی، بهبود کیفیت زندگی و توسعه سطح رفاه، اشتغال زایی و امنیت شغلی، تنوع بخشی به اقتصاد محلی) ، اجتماعی (توسعه ارتباطات با دیگران، تمایل به ماندگاری در محیط روستا و ...) و تا حدودی سیاسی (رضایت از حکومت، دستیابی به عدالت اجتماعی و ...) به همراه آورند.

با توجه به این که یافته‌های این پژوهش نشان دادند که برخی از وام‌های دریافتی با راه اندازی یک کسب‌وکار کوچک متناسب نیست، توصیه می‌گردد که کارشناسان خبره استخدام گردیده و این نکات (تناسب میان نیاز و تأمین) را مورد توجه قرار دهند.

توصیه می‌گردد که خلاقیت در صندوقهای امید برای پرداخت وام بیشتر مورد توجه باشد به این معنا که طرح‌های دارای خلاقیت، در اولویت بالاتری برای دریافت سریع یا بیشتر مبالغ قرار گیرند.

منابع

1. Ahmadi, F., Migunpuri, M.& sadeghi, H. (2018). Designing a new model of sustainable development of small businesses based on the market capacity of large companies with the mediation of omid Entrepreneurship Fund, *public policy Quarterly*, 5(4) 115-135. [In persian]
2. Azkia, M., & Ghafari, G. (2004). Rural development strategy with an emphasis on the rural society of Iran, Ney publishing House: Tehran. [In persian]
3. Hatami, M., chiragali M.,saidi, p & Mostaghimi, M., (2020) Presenting the model of internationalization of small and medium industrial businesses supported by omid Entrepreneurship Fund, *Science and Technology Policy Quarterly*, 11(2), 5-16 [In persian]

4. Ghasemi, M., & Yarahmadi, M. (2020). Investigating the role of omid Entrepreneurship Fund in the Development of small businesses Rural areas of a case study: Villages of Kashmar city; *Economic and Development Sociology Quarterly*, 9(1) , 219-242. [In persian]
5. Karimi Amaleh ,Z., & Fatemi, Z. (2020). Determinants of the development of rural womens entrepreneurial activities: the case of omid Entrepreneurship Fund of Irestan, *Entrepreneurship strategies in Agriculture*, Year 8(16), 98-112 [In persian]
6. Morshedzadeh, M., & Ghorbani, M. (2022). Identifying indicators of banks exposed to bankruptcy crisis based on theme analysis method. Investment knowledge, *Scientific Research Quarterly Journal Of Investment Knowledge*. 10(40),119-147. [In persian]
7. Nouralazadeh, A., Kiyani, H., & Asgari, F. (2020). The effects of omid Entrepreneurship Fund financial facilities on investment and employment functions in rural areas with emphasis on small and medium businesses; *Space Economy and Rural Development Quarterly*, 10(1),23-42. [In persian]
8. Riahi, V., Javan, F., & Sheikhkanlou, M. (2019). Analysis of the effects of the omid Entrepreneurship Fund in the economic development of rural settlements, a case study: Khoi City, *Rural Development strategies Quarterly*, volume 10(3),267-285. [In persian]
9. Sanaipour, H., (2022). Internationalization indices of family businesses in Iran, *Entrepreneurship in Agriculture; Journal Of Entrepreneurship in Agriculture*. No.2,2022; pp.33-48. [In persian]
10. [Taleghani](#), M., Hasanzadeh , A. & Foroanfar, E. (2019) Identifying and prioritizing the factors affecting the sustainability of businesses created by entrepreneurs in the omid Entrepreneurship Fund of Gilan province with an emphasis on the role of insurance , *Rahyafte Quarterly in Business Management*, fourth term (winter), pp: 68-85. [In persian]
11. Yasuri, M., & Emami, Seyide, F. (2016). Measuring environmental sustainability in rural areas: a case study of Saravan village , Rasht city. *Village and Development*, 20(3),85-110. [In persian]
12. Agyapong, D. (2010). Micro, small and medium enterprises activities, income level and poverty reduction in Ghana-A synthesis of related literature. *International Journal of Business and Mangement*. 5(12),196

13. Berisha, G., & Pula, J.S. (2015). Defining small and Medium Enterprises: a critical review. *Academic Journal of Business, Administration, Law and Social Sciences*, 1(1), 17-28
14. Braun, V. & Klark, (2006). Using thematic analysis in Psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-10
15. Brewer, B. E., Wilson, C. A., Featherstone, A. M., & Langemeier, M. R. (2014). Multiple vs single lending relationships in the agricultural sector. *Agricultural Finance Review*, 74, 56–68.
16. Dalton, P. S., Rüschenpöhler, J., Uras, B., & Zia, B. (2021). Curating local knowledge: Experimental evidence from small retailers in Indonesia. *Journal of the European Economic Association*, 19(5), 2622-2657.
17. Dufhues, T., Buchenrieder, G., & Quoc, H. D. (2012). Social capital and loan repayment performance in Northern Vietnam. *Agricultural Economics*, 43(3), 277–292.
18. Kumlangphaet, W. (2021). The Causal Relationship Models in Business Executive Development SMEs that affect organizational excellence. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 5(1), 63-74
19. Linh, T.N. Long, H.T.; Chi, L.V.; Tam, L.T., (2019), Lebailly, P. Access to Rural Credit Markets in Developing Countries, the Case of Vietnam: *A Literature Review*. *Sustainability*, 11, 1468, 1- 18
20. Mittal, V., Han, K., Lee, J. Y., & Sridhar, S. (2021). Improving business-to-business customer satisfaction programs: Assessment of asymmetry, heterogeneity, and financial impact. *Journal of Marketing Research*, 58(4), 615-643.
21. Odiuschibaya, Marian Tukuta and Faitira manuer (2022) The Role of Business Incubation in the Development of smes in ZIMBABWE. *International Journal of Education, Business and Economics Research (IJEER)*, 2(1), Jan-Feb., 1-9

